

**Referenčný rámec: 3. výzva na predloženie
návrhov**

iniciatívy Urban Innovative Actions

15.12.2017 – 30.03.2018

Obsah

1. Úvod	3
2. Oprávnené správne orgány - Kto sa môže uchádzať	4
3. Tematický okruh pre 3. výzvu na predkladanie návrhov	9
4. Princíp financovania.....	20
5. Tvorba a príprava projektu	21
6. Proces podávania žiadostí.....	23
7. Výberový proces.....	24
8. Verejné obstarávanie, audit a štátna pomoc.....	28
9. Ako získať pomoc	29
10. Kľúčové dátumy	29

1. Úvod

Ako sa uvádza v článku 8 nariadenia ERDF, môže ERDF podporovať inovačné kroky v oblasti udržateľného rozvoja miest. V rámci toho spustila Európska komisia iniciatívu pod názvom Urban Innovative Actions (UIA) na definovanie a odskúšanie nových riešení, ktoré sa zaoberajú otázkami týkajúcimi sa trvalo udržateľného rozvoja miest a na úrovni únie sú dôležité.

Hlavným cieľom iniciatívy UIA je preto poskytnúť správnym orgánom v celej Európe priestor a prostriedky na otestovanie odvážnych a nevyskúšaných nápadov, ktoré riešia vzájomne prepojené problémy a zistiť, ako reagovať na zložitosť reálneho života. Projekty, ktoré budú podporované, musia byť inovačné, kvalitné, navrhnuté a realizované za účasti kľúčových zúčastnených strán, orientované na výsledok a prenosné.

Správne orgány by sa mali chopiť príležitosti, ktorú ponúka iniciatíva UIA, prejsť od "normálnych projektov" (ktoré by mohli byť financované prostredníctvom "tradičných" zdrojov financovania vrátane bežných programov ERDF) a zariskovať pri premene ambiciózných a kreatívnych nápadov do prototypov, ktoré sa dajú odskúšať v reálnom mestskom prostredí. Inými slovami, UIA môže podporiť pilotné projekty, ktoré sú príliš riskantné na to, aby boli financované z tradičných zdrojov financovania za predpokladu, že sú vysoko inovatívne a experimentálne.

Iniciatíva UIA má celkový rozpočet ERDF vo výške približne 372 miliónov eur.

Projekty UIA sa budú vyberať prostredníctvom ročných výziev na predloženie návrhov od roku 2015 až do roku 2020 týkajúcich sa jednej alebo viacerých tém navrhnutých Komisiou. Každý projekt môže získať zo spolufinancovania ERDF až 5 miliónov eur. Realizácia projektu musí prebiehať v maximálnej lehote 4 rokov¹. Pre projekty UIA neexistuje ideálna výška rozpočtu. Avšak u malých projektov (teda na menej ako 1 milión eur podľa požiadavky ERDF) je menšia pravdepodobnosť, že budú vybrané, pretože budú vedieť ťažšie dokázať, že ich činnosti sú dostatočné na vytvorenie zmysluplných záverov. Vzhľadom k tomu by mali projekty, vrátane značných investičných nákladov, najmä na konci obdobia realizácie, preukázať, že náklady spĺňajú účel a sú riadne odôvodnené.

¹ vo výnimočných a dobre opodstatnených prípadoch sa môžu projekty predĺžiť maximálne o 1 rok

Iniciatíva UIA je nástrojom Európskej únie a riadi ju GR Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku v rámci nepriameho riadenia. Za účelom implementácie iniciatívy určila Komisia za poverený subjekt oblasť Hauts-de-France². Na riadenie iniciatívy bol zriadený stály sekretariát (PS).

Vzhľadom k súčasnému referenčnému rámcu vyzýva poverený subjekt oprávnené správne orgány na predloženie návrhov projektov v rámci 3. výzvy na predkladanie návrhov projektov. Tejto výzve bol pridelený rozpočet vo výške 80-100 miliónov eur.

Tento dokument stanovuje požiadavky a proces, ktoré sa budú dodržiavať pri 3. výzve.

Treba ho čítať spolu s Pokynmi UIA a pokynmi na vyplnenie formulára žiadosti, ktoré súi zverejnené na internetovej stránke UIA a aktualizované v rámci 3. výzvy.

2. Oprávnené správne orgány - Kto sa môže uchádzať

Článok 2 UIA stanovuje, že o podporu na predkladanie projektov UIA môžu žiadať nasledovné správne orgány:

- Každý správny orgán miestnej administratívnej jednotky definovanej podľa stupňa urbanizácie ako veľkomesto, mesto či mestská časť s najmenej 50 000 obyvateľmi
- Akékoľvek združenie alebo skupina správnych orgánov miestnych administratívnych jednotiek definovaných podľa stupňa urbanizácie ako veľkomesto, mesto či mestská časť, kde je celkový počet obyvateľov najmenej 50 000. To môže zahŕňať cezhraničné združenia alebo zoskupenia, združenia alebo zoskupenia v rôznych regiónoch a/alebo členských štátoch

Iba oprávnené správne orgány, ako sú definované v článku 2 delegovaného aktu, môžu podať prihlášku v rámci výzvy UIA na predkladanie návrhov projektov.

Definícia miestnych administratívnych jednotiek (LAU), ako aj rozdelenie podľa stupňa³ urbanizácie a údaje o počte obyvateľov sú založené na informáciách poskytnutých Eurostatom v **porovnávacej**

³ Predtým región Nord-Pas de Calais

⁵ Definícia miestnych administratívnych jednotiek a stupňa urbanizácie sú k dispozícii tu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units> ; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation

tabuľke LAU2-NUTS2010, EU28 (2012)⁴. Túto tabuľku použije na kontrolu oprávnenosti stály sekretariát UIA ako hlavný referenčný dokument. Žiadatelia by sa mali na overenie svojej oprávnenosti obrátiť na porovnávaciu tabuľku a poskytnúť informácie o LAU v rámci svojich administratívnych hraníc a údaje o počte obyvateľov.

Podrobnejšie doplňujúce informácie o oprávnenosti správnych orgánov sú uvedené v nasledujúcich bodoch.

2.1 Oprávnenými žiadateľmi v rámci prvej kategórie sú:

- Obce/magistráty, ktorých administratívne hranice zodpovedajú jednej LAU. V tomto prípade LAU musí byť klasifikovaná ako veľkomesto, mesto a mestská časť v závislosti od stupňa urbanizácie (kód 1 a / alebo 2 v porovnávacjej tabuľke - stĺpec Stupeň urbanizácie) a mať aspoň 50 000 obyvateľov
- Obce/magistráty, ktorých administratívne hranice obsahujú niekoľko LAU. Ide o obce/magistráty v Portugalsku, Veľkej Británii, Írsku, Grécku a Lotyšsku, kde definícia Eurostatu pre LAU nezodpovedá definícii obce/magistrátu, ale infra-obecným jednotkám (farnostiam) alebo štatistickým jednotkám (volebným okrskom). V tomto prípade môže byť obec/magistrát oprávnený iba vtedy, ak má 50 000 obyvateľov a ak väčšina (viac ako 50%) obyvateľov žije v LAU klasifikovaných ako veľkomestá, mestá či mestské časti podľa stupňa urbanizácie (kód 1 a / alebo 2 v porovnávacjej tabuľke - stĺpec Stupeň urbanizácie)
- Organizované aglomerácie, ktorými sú združenia/zoskupenia správnych orgánov spĺňajúce tieto kritériá:
 - by mali byť oficiálne uznané ako úroveň miestnej samosprávy (odlišná od regionálnej a provinčnej úrovne) podľa vnútroštátnych právnych predpisov s povinnosťou pre obce/magistráty pripojiť sa k suprakomunálnej organizácii (preto v tejto kategórii nie sú zahrnuté združenia, ktoré sú dobrovoľné na konkrétny účel a / alebo s obmedzeným trvaním)
 - by sa mali skladať iba z obcí/magistrátov (preto v tejto kategórii nie sú zahrnuté združenia zahŕňajúce iné inštitúcie, ako sú univerzity, obchodné komory, atď.)

⁶ Porovnávaciu tabuľku LAU2-NUTS2010, EU28 (2012) si môžete stiahnuť tu: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>

- by mali mať osobitné právomoci, ktoré stanovujú vnútroštátne právne predpisy, prenesené zo strany obcí zapojených do oblastí politiky, ktoré sú relevantné pre projekt UIA. Združenia majú poskytnúť presný odkaz na vnútroštátny právny rámec. Organizovaná aglomerácia musí mať výhradné kompetencie pre navrhovanie a implementáciu v oblastiach politiky, ktoré sú pre projekt UIA relevantné
- By mali mať konkrétnu politickú (s nepriamym zastúpením zainteresovaných obcí) a administratívnu (školený personál) štruktúru

Príkladmi organizovaných aglomerácií v rámci iniciatívy UIA sú:

- Francúzsko: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération a Communautés de Communes
- Taliansko: Città Metropolitane a Unione di Comuni
- Nemecko: Landkreis
- Španielsko: Mancomunidades a Area Metropolitana Barcelona
- Veľká Británia: Combined Authorities
- Portugalsko: Comunidades Intermunicipais (CIMs)

Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS), ktorého partnerstvá tvoria iba miestne správne orgány (ako sú definované vyššie) s osobitnými kompetenciami pre navrhovanie a implementáciu politík relevantných pre výzvu UIA, sú považované za organizované aglomerácie, a preto sa môžu uplatňovať v rámci výzvy UIA na predkladanie návrhov ako hlavné alebo pridružené správne orgány. Zoskupenia EZÚS, ktorých partnerstvá zahŕňajú aj iné organizácie (napr. členské štáty, regionálne orgány, združenia, univerzity atď.), nie sú považované za organizované aglomerácie a nemôžu sa uplatňovať ako hlavné alebo pridružené správne orgány. Môžu sa však pripojiť ako poskytovatelia služieb do návrhu predloženého oprávnenými miestnym orgánom.

V rámci iniciatívy UIA sa organizované aglomerácie považujú za jeden správny orgán zastupujúci všetky zapojené obce/magistráty. Z tohto dôvodu musí byť v návrhu projektu, ktorý predkladá organizovaná aglomerácia táto uvedená ako hlavný správny orgán.

Za účelom overenia oprávnenosti organizovaných aglomerácií bude stály sekretariát kontrolovať, či je celkový počet obyvateľov najmenej 50 000 a či väčšina (viac ako 50%) obyvateľov žije v LAU v rámci danej aglomerácie, ktoré sú klasifikované ako veľkomestá, mestá či mestské časti v závislosti od stupňa urbanizácie.

2.2 Oprávnenými žiadateľmi v rámci druhej kategórie sú združenia/zoskupenia správnych orgánov bez právneho štatútu organizovaných aglomerácií.

Akékoľvek združenie správnych orgánov (národné/regionálne združenia správnych orgánov, územné dohody, rozvojové okresy, atď.) ako aj jednotlivé správne orgány bez formálnych dohôd o spolupráci, ale ochotné podať žiadosť spoločne v rámci iniciatívy UIA, nemôžu žiadať ako jeden správny orgán.

Musia si spomedzi zapojených obcí/magistrátov určiť hlavný správny orgán a menovať ostatné za pridružené správne orgány.

Na to, aby boli oprávnené musia byť všetky zapojené správne orgány (hlavný aj pridružené) uznané ako miestne administratívne jednotky a klasifikované ako veľkomestá, mestá či mestské časti podľa stupňa urbanizácie. V prípade správnych orgánov, ktorých administratívne hranice obsahujú viac ako jednu miestnu administratívnu jednotku, platia rovnaké pravidlá definície stupňa urbanizácie opísané v bode a.2 tejto časti.

Vzťah medzi hlavným a pridruženými správnymi orgánmi nemusí byť v čase podania žiadosti formálny. V prípade, že sa návrh schváli a podporí, poskytne UIA PS hlavnému správne mu orgánu vzor dohody o partnerstve, ktorú by mali podpísať všetci zúčastnení partneri (pridružené správne orgány a poskytovatelia služieb) počas prvých mesiacov realizačnej fázy.

Viac informácií o úlohách a povinnostiach hlavných a pridružených správnych orgánov (a poskytovateľov služieb) nájdú žiadatelia v časti 5.1 tohto referenčného rámca ako aj v časti 2.1 Pokynov UIA.

Predchádzajúce skúsenosti ukazujú, že jednotlivé projekty dodané zo strany združení alebo zoskupení miest bez štatútu organizovanej aglomerácie, zahŕňajúce viac ako 3 správne orgány (hlavný a pridružené správne orgány) bez územnej celistvosti, riskujú stratu súdržnosti a ťažkosti pri poskytovaní zmysuplných výsledkov. Odporúča sa, aby združenia a/alebo zoskupenia správnych orgánov (bez štatútu organizovaných aglomerácií), ktoré sa chcú prihlásiť, boli územne celistvé a snažili sa obmedziť počet pridružených správnych orgánov.

2.3 Spoločné požiadavky pre oprávnené správne orgány

Okrem vyššie uvedených zásad pre každú konkrétnu kategóriu oprávnených správnych orgánov platia pre všetky oprávnené správne orgány v rámci iniciatívy UIA nasledovné zásady:

- Všetky správne orgány musia byť umiestnené v členskom štáte EÚ
- Iba oprávnené správne orgány, ako sú definované vyššie, môžu podať prihlášku v rámci výzvy UIA na predkladanie návrhov projektov. Žiadosť podaná zo strany poskytovateľa služieb bude vyhlásená za neoprávnenú.
- Mestské orgány (ako sú definované vyššie) môžu byť uvedené v návrhu projektu iba ako hlavné a / alebo pridružené miestne orgány. Kategória poskytovateľov služieb je vyhradená len inštitúciám a / alebo organizáciám, ktoré v rámci iniciatívy UIA nie sú uznané za správne orgány.
- Správny orgán alebo organizovaná aglomerácia sa môžu zapojiť len do jedného návrhu projektu v rámci každej výzvy na predkladanie návrhov (aj keď sú tieto návrhy projektov podané v tej istej výzve na predkladanie návrhov v rámci rôznych tém). Toto pravidlo platí aj pre pridružené správne orgány (obec sa môže zapojiť iba do jedného návrhu projektu, či už ako hlavný správny orgán alebo ako pridružený správny orgán).
- Správne orgány, ktoré iniciatíva UIA už podporila v schválenom projekte v rámci predchádzajúcej výzvy na predkladanie návrhov, nemôžu podať novú žiadosť na rovnakú tému po celú dobu trvania iniciatívy.

Agentúry a firmy (napr. v oblasti energetiky/odpadového hospodárstva, hospodárskeho rozvoja, propagácie cestovného ruchu, atď.) úplne alebo čiastočne vo vlastníctve obce/magistrátu sa nepovažujú za miestne administratívne jednotky, a preto nemôžu byť uznané za oprávnené správne orgány. Napriek tomu sa tieto organizácie môžu zapojiť do partnerstva s poskytovateľmi služieb (ďalšie podrobnosti o úlohách a povinnostiach poskytovateľov služieb sú uvedené v bode 5.1 tohto referenčného rámca ako aj v bode 2.1 Pokynov UIA)

Ako bolo uvedené v predchádzajúcich odsekoch, PS UIA bude používať ako hlavný nástroj na overovanie zhody s kritériami oprávnenosti **porovnávaciu tabuľku LAU2-NUTS2010, EU28 (2012)**. Žiadateľom sa preto dôrazne odporúča, aby skontrolovali tabuľku a vykonali sebahodnotenie oprávnenosti ešte pred vyplnením formulára žiadosti.

V prípade nedostatkov, nezrovnalostí alebo pochybností ohľadom interpretácie údajov uvedených v tabuľke Eurostatu, sa žiadateľom dôrazne odporúča kontaktovať PS UIA ešte pred vyplnením a odoslaním žiadosti.

Pri kontrole oprávnenosti v prípadoch, kedy je štatút žiadateľa ako oprávneného kandidáta neistý, bude PS UIA spolupracovať so všetkými relevantnými partnermi vrátane Eurostatu za účelom stanovenia oprávnenosti.

3. Tematický okruh pre 3. výzvu na predkladanie návrhov

Komisia sa rozhodla zjednotiť témy, ktoré môžu správne orgány riešiť prostredníctvom iniciatívy UIA na tie, ktoré sú definované v rámci mestskej agendy EÚ.

Konkrétne, každá výzva na predkladanie návrhov pre UIA bude zameraná na obmedzený počet tém.

Pri 3. výzve môžu žiadatelia podať návrhy projektov s týmito témami:

- Prispôsobovanie sa klimatickým zmenám
- Kvalita ovzdušia
- Bývanie
- Pracovné miesta a zručnosti v miestnom hospodárstve

Správne orgány, ktoré žiadajú v rámci výzvy UIA na predkladanie návrhov si majú vybrať iba jednu z navrhnutých tém. Keďže však by mal byť vytvorený integrovaný prístup s cieľom účinne riešiť konkrétne problémy, majú žiadatelia v žiadosti možnosť opísať vzťahy a externality s ostatnými témami a oblasťami politiky.

Ako už bolo uvedené, Komisia chce vidieť navrhnuté projekty, ktoré prinesú kreatívne, inovatívne a trvalé riešenia rôznych konkrétnych problémov. Keďže UIA bude tiež laboratóriom pre nové nápady, Komisia si kladie za cieľ podporiť nové experimenty, ktoré čerpajú zo skúseností v rôznych odboroch. Z tohto dôvodu nechcela byť Komisia príliš normatívna v zmysle opisu typov projektov, ktorých návrhy očakáva.

Čo sa týka podpory tematických cieľov a investičných priorít ERDF, treba na celý projekt nazerať ako na podporu tematických cieľov a investičných priorít pre ERDF. Avšak UIA projekty, ktoré prispievajú k tematickým cieľom 8-10 (t.j. tie, ktoré sú viac sociálne orientované), budú môcť byť podporené za predpokladu, že:

- poznatky z celého projektu možno považovať za podporu tematických cieľov a investičných priorít pre ERDF; a
- Projekt sa nadmerne nezameriava na typ činnosti Európskeho sociálneho fondu (ESF)

Majte prosím na pamäti, že pri výbere a realizácii návrhov projektov je maximálne dôležité dopĺňanie a súčinnosť s inými programami a politikami financovanými úniou, rovnako ako aj s podporovanými projektmi.

Výberová komisia iniciatívy UIA sa bude snažiť zabrániť duplicite pri rozhodovaní, ktoré projekty podporiť.

Nasledujúce časti obsahujú podrobný opis 4 tém 3. výzvy UIA na predkladanie návrhov.

3.1 PRISPÔSOBOVANIE SA KLIMATICKÝM ZMENÁM

Celková definícia a kontext tém

Mestá sú centrá inovácií a rastu a sú motormi európskeho hospodárskeho rozvoja. Býva v nich okolo 75% obyvateľstva a využívajú približne 80% energie vyrobenej v Európe s očakávaným rastúcim trendom. Mestá však významne prispievajú k zmene klímy, pretože vytvárajú významné emisie skleníkových plynov (napr. výroba energie, vozidlá, priemysel a využívanie biomasy). Zároveň sú veľkomestá a mestá silne ohrozené vplyvom zmeny klímy: teplo, záplavy, nedostatok vody a suchá môžu ovplyvňovať zdravie, infraštruktúru, miestne hospodárstvo a kvalitu života obyvateľov mesta. Za posledné tri desaťročia zaznamenala Európa 60%-ný nárast extrémnych poveternostných udalostí. Efektívne opatrenia v oblasti klímy zabezpečujú nielen odolnosť voči klimatickým vplyvom, ale aj dôležité výhody pre mestské oblasti, pokiaľ ide o kvalitu života, zlepšenie verejného zdravia, úsporu nákladov a vytváranie pracovných miest.

Relevantnosť a úloha správnych orgánov

Schopnosť pripraviť sa a reagovať na vplyv klímy na miestnej úrovni je rozhodujúca. Správne orgány zohrávajú úlohu katalyzátora pri združovaní aktérov prítomných v ich jurisdikcii, aby spoločne rozvíjali

politiky a stratégie územného rozvoja aj v kontexte malých a odľahlých území (napr. mestá na ostrovoch alebo najvzdialenejších regiónoch). Správne orgány by mali zohrávať vedúcu úlohu pri vytváraní politík, ktoré reagujú na potreby občanov a prilákať investície do hospodárskeho rozvoja.

Citlivosť voči klimatickým zmenám je často dôsledkom ľudských činností, ako je usadenie sa v oblastiach, ktoré sú náchylné na riziko, alebo nedostatočné plánovanie alebo návrh budov. Napríklad zakrytie pôdy pre bývanie, cesty a parkoviská (strata priepustnosti pôdy) zvyšuje absorpciu energie zo slnka a vedie k vyšším mestským teplotám (takzvaný „miestny tepelný ostrovný efekt“). Zároveň dochádza k zníženiu prirodzeného odvodňovania, čo môže najmä v prípade silných dažďov viesť k záplavám v mestách.

Prostredníctvom primeraného a odolného miestneho plánovania možno znížiť dopad na klimatické zmeny, napríklad pomocou zelenej infraštruktúry, ako sú lesy, parky, mokrade, zelené steny a strechy. Takéto prístupy tiež vedú k významným spoločným prínosom, vrátane zlepšenia kvality ovzdušia, podpory biodiverzity a zvýšenej kvality života, ako aj príležitostí pre zamestnanie.

Európska únia podporuje mestá v tomto úsilí prostredníctvom niekoľkých rámcov. Stratégia EÚ ohľadne prispôsobovania sa klimatickým zmenám (2013) poskytuje rámec a mechanizmy na zlepšenie pripravenosti všetkých aktérov na riešenie súčasných a budúcich dopadov na klimatické zmeny. Na mestskej úrovni posilňuje stratégia schopnosť miestnych orgánov prispôbiť sa nevyhnutným účinkom klimatických zmien. Dohovor primátorov a starostov o energetike a klimatických zmenách poskytuje rámec, ktorý pomáha budovať trvalo udržateľné a odolnejšie mestá. Vyplýva to z dôležitej úlohy, ktorú zohrávajú mestá a mestské oblasti pri implementácii Parížskej klimatickej dohody v oblasti rozvoja nízko-uhlíkového hospodárstva a odolnosti voči klimatickým zmenám.

Existuje veľa vynikajúcich príkladov miest z celej Európy, ktoré realizujú ambiciózne opatrenia v oblasti klímy. Dohovor primátorov a starostov obsahuje súbor prípadových štúdií a príkladov osvedčených postupov týkajúcich sa miest a obcí, ktoré realizujú opatrenia na zmiernenie dopadov klimatických zmien a prispôbienie sa týmto zmenám.

Výzvy pre miestne orgány

Najnaliehavejšou úlohou miestnych orgánov je identifikácia adaptačných riešení, ktoré kombinujú cestu trvalo udržateľného rozvoja so spravodlivými a etickými výsledkami. Správne orgány by mali navrhnúť primerané adaptačné cesty podľa povahy, načasovania, druhu a úrovne potrebnej ochrany: opatrenia by mali rozšíriť zameranie na adaptáciu s cieľom posúdiť rastúce pochopenie faktorov, ktoré ovplyvňujú rozhodovanie a či a ako sa implementujú rozhodnutia. Mali by sa zväžiť inštitucionálne, hospodárske a sociálne prekážky súvisiace s realizáciou adaptačných opatrení (odolnosť proti zmenám

alebo spoločenské akceptovanie). Miestne plánovanie na zlepšenie správy miest a obcí by malo pomôcť pri znižovaní nerovností a chudoby pri podpore rozvoja primeraných politík v oblasti klímy a využívania pôdy.

Mestá by mali zvážiť najmä nasledujúce témy a otázky bez toho, aby sa obmedzovali len na očakávané typy projektov:

- Inovačné a integrované hodnotenia rizika klímy a zraniteľnosti, plány manažmentu rizík povodní / tepla, budovanie kapacít pre mestá a zdieľanie informácií na regionálnej alebo národnej úrovni
- Projekty, ktoré riešia inovatívne a integrované prírodné riešenia vodného hospodárstva (riadenie povodní a zadržiavanie vody) a rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry (lesy, parky, mokrade, zelené steny / strechy, záplavové oblasti)
- Podpora miestnej infraštruktúry odolnej voči klimatickým zmenám: zlepšenie zadržiavania vody, odvodňovania miest, kanalizácie, stavebných noriem
- Projekty na podporu štruktúr a prístupov dobrej správy vecí verejných, ktoré podporujú pružnosť zdola nahor a budovanie kapacít na susedskej a komunitnej úrovni. Zameranie sa na zvýšenú koordináciu, a to vertikálnu (viacúrovňové riadenie) a horizontálnu (riadenie viacerými zúčastnenými stranami); regionálna koordinácia medzi miestnymi orgánmi na riešenie rozsiahlych alebo cezhraničných klimatických rizík
- Angažovanosť / účasť občanov na miestnych adaptačných projektoch; zvyšovanie sociálneho povedomia o rizikách súvisiacich so zmenou klímy; vytvoriť finančné mechanizmy na využitie investícií na zníženie rizika.

3.2 KVALITA OVZDUŠIA

Celková definícia a kontext tém

Napriek značnému pokroku v posledných desaťročiach zostáva znečistenie okolitého ovzdušia v EÚ hlavnou environmentálnou príčinou úmrtí a ktoré v EÚ stále vedie k približne 400 000 predčasným úmrtiam ročne v dôsledku zvýšených hladín prachových častíc, oxidu dusičitého a ozónu. Znečistenie ovzdušia naďalej poškodzuje ekosystémy, pretože viac ako polovica územia EÚ je vystavená nadmernému ukladaniu dusíka (eutrofizácii) a koncentráciám ozónu. To spôsobuje zníženie biodiverzity, úrodnosti plodín a iné materiálne škody.

Politika EÚ v oblasti životného prostredia sa zameriava na rozvoj a implementáciu rámcovej politiky čistého ovzdušia, ktorá posilňuje vnútroštátne, regionálne a miestne politiky týkajúce sa tých aspektov problému kvality ovzdušia, ktoré členské štáty nevedia samostatne účinne ani efektívne zvládnuť. Politiky EÚ sa tiež zameriavajú na implementáciu medzinárodných záväzkov únie v oblasti znečistenia ovzdušia a na začlenenie požiadaviek na ochranu životného prostredia do sektorov priemyslu, energetiky, dopravy a poľnohospodárstva.

Údaje o dôležitosti a pozadí znečistenia okolitého ovzdušia možno nájsť na webovej stránke

http://ec.europa.eu/environment/air/cleaner_air/index.html

Partnerstvo pre "kvalitu ovzdušia" v miestnej agende pre EÚ sa zameriava na zlepšenie kvality ovzdušia v mestách a na zvýšenie „zdravého mesta“ v miestnych, vnútroštátnych a európskych agendách.⁵

Relevantnosť úloha miestnych orgánov

Miestne orgány majú najlepšie predpoklady na implementáciu opatrení, keďže poznajú miestnu situáciu a kontrolujú celý rad nástrojov, ako je miestna správa a plánovanie, infraštruktúra/riadenie dopravy, povolenia na bývanie, parkovanie atď., umožňujúcich riadiť a podporovať inovatívne riešenia. Budú všeobecne kontrolovať miestne rozpočty a zamestnávať pracovníkov, ktorí budú musieť vykonať každú implementáciu a prijať alebo presadiť opatrenia v prípade smogových príhod alebo dlhodobých plánov v súvislosti s kvalitou ovzdušia.

V mnohých členských štátoch sú mestské správne orgány buď zodpovedné za vypracovanie, implementovanie a hodnotenie oficiálnych plánov kvality ovzdušia podľa smernice 2008/50/ES, alebo za plány kvality ovzdušia v mestách, ktoré sú prepojené s oficiálnymi regionálnymi plánmi kvality ovzdušia podľa smernice 2008/50/ES. Aj keď existujú oficiálne regionálne plány kvality ovzdušia, mestá často zohrávajú dôležitú úlohu, pretože majú tendenciu byť veľkým hospodárskym centrom regiónu s koncentráciou obyvateľstva, dopravy a priemyslu. Skutočnosť, že prekračovanie limitov emisií tuhých častíc a NO₂ v mnohých mestách v mnohých krajinách pretrváva aj napriek akčným plánom kvality ovzdušia, naznačuje, že sú potrebné inovatívne riešenia a zlepšenia v prístupe: uvítali by sme lepšie pochopenie, kde a kedy sa môžu vyskytnúť problémy so znečistením ovzdušia a ako inovatívne riešenia dokážu prispieť k riešeniu celkovej situácie.

Výzvy pre správne orgány

⁷ <https://ec.europa.eu/futurium/en/air-quality>

Treba zdôrazniť, že kvalitu zdravého života a miestneho ovzdušia možno zlepšiť utlmovaním príslušných zdrojov emisií látok znečisťujúcich ovzdušie alebo ich prekursorov. Kvalita miestneho ovzdušia nie je ovplyvňovaná len miestnymi zdrojmi (t.j. dopravou, domácim vykurovaním, priemyslom), ale aj zdrojmi nachádzajúcimi sa mimo mesta. Táto tzv. kvalita okolitého ovzdušia je tvorená emisiami z mimomestských zdrojov emisií, ako je poľnohospodárstvo, (vnútrozemská) lodná doprava, prírodné zdroje a emisie vo vzdialených (mestských) oblastiach alebo je týmito emisiami ovplyvnená. Rozhodnutia o tom, ktorý miestny zdroj by sa mohol najúčelnejšie (najefektívnejšie) utlmiť, si vyžadujú dobré údaje o základných zdrojoch (ktoré určujú základnú koncentráciu a vlastný príspevok mesta ku kvalite ovzdušia). Okrem toho nie je znečistenie ovzdušia v miestnom obývatelnom prostredí homogénne. V každom obývatelnom prostredí sa vyskytujú miesta s aktívnym prístupom tzv. hotspoty, ktoré môžu súvisieť s rôznymi zdrojmi. Modelovanie s vysokým rozlíšením by mohlo pomôcť tieto hotspoty identifikovať a umožniť oveľa presnejšie a úspornejšie opatrenia, ktoré sú najvhodnejšie pre také mikroprostredie.

Pri určovaní inovatívnych riešení sa od miestnych orgánov požaduje, aby vzali na vedomie a využili skúsenosti získané zo správy Európskej environmentálnej agentúry o implementácii leteckej dopravy v 12 mestách a z projektov realizovaných v rámci programu LIFE⁶.

Mestá by mali posúdiť najmä nasledujúce témy a otázky bez toho, aby sa obmedzovali len na očakávané typy projektov:

- vývoj a testovanie nástrojov na vytvorenie lepších zdrojových zásob znečistenia ovzdušia a nástrojov modelovania s vysokým rozlíšením na určenie hotspotov v oblasti znečistenia ovzdušia v mestách;
- podpora spôsobu dopravy s nízkymi alebo žiadnymi emisiami, ako je napríklad jazdenie na čistejších pohonných hmotách, lepšie prepojenie s verejnou dopravou, nástroje pre rôzne druhy dopravy, inovatívne možnosti ako napríklad elektronické bicykle, nákladné bicykle alebo tzv. car sharing (zdieľané používanie áut)
- návrhy zdravých verejných priestorov, ktoré stimulujú cyklistiku a chôdzu
- občianska veda (meranie kvality ovzdušia pomocou malých, ale dostatočne presných meracích prístrojov s cieľom vytvoriť veľký súbor údajov o kvalite ovzdušia v obývatelnom prostredí, zriadenie miestnych hotspotov)
- zmeny správania a projekty verejnej účasti (napr. Smarter Labs)

⁹ <http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/lifefocus/documents/airquality.pdf>

- riešenia na základe tvorby zelene v mestách (napr. stromy a rastliny na kvalitu ovzdušia, ale na základe dôkazov o výhodách kvality ovzdušia)
- inovatívne miestne a regionálne mechanizmy financovania (zdaňovanie, verejno-súkromné partnerstvá, ...), ktoré ďalej stimulujú zavádzanie riešení s nízkymi emisiami zo strany občanov (mobilita a bývanie) a priemyslu.
- inovatívne prístupy na odblokovanie politických prekážok na podporu implementácie riešení / technológií založených na inováciách s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia.

3.3 BÝVANIE

Celková definícia a kontext tém

Bývanie je kľúčovou infraštruktúrou pre hospodársky rast a blahobyt miest a ich občanov. Napriek tomu je vo väčšine európskych krajín neustálym problémom nedostatok primeraného kvalitného bývania. Zhoršením cenovej dostupnosti, bezdomovectvom, polarizáciou v sociálnej oblasti a v bývaní a novými formami zhoršenia podmienok bývania v minulom desaťročí, došlo k rastúcim obavám pri tvorbe verejných politík.

Niekoľko politík na úrovni EÚ má dôležitý vplyv na bývanie a poskytuje podporu v tejto oblasti (napr. agenda sociálnej politiky EÚ, energetika, priemysel a politika životného prostredia, regionálna a mestská politika, jednotný trh, štátna pomoc). Sú to však skôr národné vlády, ktoré rozvíjajú svoju vlastnú politiku v oblasti bývania. Mnohé z nich čelia podobným výzvam: ako obnoviť kapacity bývania, ako plánovať a podporovať [trvalo udržateľný rozvoj](#), ako bojovať proti rozširovaniu miest, ako pomôcť mladým a znevýhodneným skupinám s bývaním a ako pomáhať majiteľom domov zvýšiť energetickú účinnosť.

V roku 2015 žilo 11,3% obyvateľstva EÚ-28 v domácnostiach, ktoré minuli viac ako 40% svojho [disponibilného príjmu](#) na bývanie⁷. Takmer 11% obyvateľov EÚ je v situácii, keď ich domácnosti nie sú schopné primerane vykurovať domovy za dostupné ceny. Odhaduje sa, že táto situácia mala vplyv na približne 54 miliónov ľudí v Európe. Rozsah problému je spôsobený rastúcimi cenami energií, nízkymi príjmami a zle energeticky hospodáriacimi domácnosťami, a to najmä v strednej a východnej Európe.⁸ Výstavba nových sociálnych bytov sa v rokoch 2009 až 2012 znížila, zatiaľ čo počet domácností na

¹⁰ Eurostat

¹¹ Energetická chudoba môže postihnúť takmer 11% obyvateľov EÚ, <https://ec.europa.eu/energy/en/news/energy-poverty-may-affect-nearly-11-eu-population>

čakacích zoznamoch neustále rastie: BE 140 000 až 186 000, FR 1,2 až 1,7 milióna, IT 600 000 až 650 000. Okrem toho v celej EÚ narastá počet bezdomovcov.⁹

Relevantnosť a úloha miestnych orgánov

Politika bývania, ktorá predchádzala globálnej finančnej kríze, postavila mestá a miestne orgány do náročnej pozície. Ich financovanie a zodpovednosť za poskytovanie bytov sa od 80-tych rokov systematicky znižuje. V dôsledku nedávnej zmeny politiky bývania na medzinárodnej úrovni (pozri UNECE, 2015), ktorá previedla zodpovednosť za bývanie z centrálnych orgánov na miestne orgány, sa mestá stále viac dožadujú financovania, správy a distribúcie majetku bývania. Táto zmena dáva mestám príležitosť vybudovať inovatívne riešenia v oblasti bývania, ktoré by vyhovovali realite trhu s nehnuteľnosťami po kríze.

Mestá preto zohrávajú dôležitú úlohu pri poskytovaní a rekonštrukcii bývania, pričom tvorivo spolupracujú so všetkými typmi poskytovateľov bývania, súkromnými, verejnými a komunitnými (skúsenosti ukazujú, že spoliehanie sa na jeden sektor poskytovania bývania prinieslo obmedzené výsledky) a tiež pri podpore trvalo udržateľného využívania pôdy.

Jednou z kľúčových výziev, ktorú musia mestá riešiť po hospodárskej a finančnej kríze, je prístup k cenovo dostupnému bývaniu. Šeobecne platí, že v mestách chýba cenovo dostupné a sociálne bývanie vo všetkých druhoch užívaní, zatiaľ čo niektoré trpia nedostatkom uchádzačov o bývanie a rozpadávajúcimi sa objektmi. Príklady dotknutých mestských oblastí:

- Metropolitné oblasti s trhmi s vykurovaným bývaním, kde sa zvyšuje dopyt po bývaní, kde sú ceny nehnuteľností prehnané a cenová dostupnosť nehnuteľností výrazne klesá v prípade širokého spektra príjmových skupín (od nízkych príjmov po stredné a stredné vysoké) a ich rozdielnych potrieb.
- Sídlišká, v ktorých si obyvatelia nemôžu dovoliť investovať a / alebo pokryť náklady na energie.
- Zmenšujúce sa mestá a oblasti s nízkym dopytom po bývaní (t.j. oblasti so zvýšeným počtom voľných miest a prázdnych priestorov).

Ďalší problém, ktorý treba riešiť, sú v spoločnosti zraniteľné skupiny, ktoré majú osobitné ťažkosti s dostupnosťou k sociálnemu a cenovo dostupnému bývaniu, ako sú napr. starší ľudia, osamelí rodičia, osoby so zdravotným postihnutím, bezdomovci, dlhodobo nezamestnaní, mladí odchovanci detských domovov, Rómovia, prisťahovalci, atď. Obzvlášť v týchto oblastiach by mali byť činnosti spojené s

¹² Feantsa, Druhý prehľad o vylúčení spojenom s bývaním v Európe 2017 <http://www.feantsa.org/en/report/2017/03/21/the-second-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2017>

príslušnými podpornými opatreniami (vzdelávanie, zdravotníctvo, sociálne záležitosti, zamestnanosť, bezpečnosť, desegregácia atď.).

Výzvy pre správane orgány

Od miest sa požaduje, aby prehodnotili najmä nasledujúce témy a otázky bez toho, aby sa obmedzovali len na očakávané typy projektov.

Vzhľadom k problémom ohľadne bývania, ktorým mestá čelia, je dôležité obnoviť zodpovedné systémy výstavby bytov a spotrebného dopytu s cieľom riešiť otázky rastúcich a zmenšujúcich sa miest a znevýhodnených mestských štvrtí. Zodpovedné systémy bývania by mali:

1. priniesť ekonomické výhody, ako sú napr.
 - zvýšenie cenovej dostupnosti bývania
 - zvýšenie energetickej účinnosti, zníženie emisií CO₂
 - podpora účinného a trvalo udržateľného využívania stavebných pozemkov a zabránenie rozširovaniu miest
 - pracovné miesta
 - inovatívne systémy financovania prostredníctvom verejno-súkromného partnerstva
2. obmedzenie množstva odpadu
 - efektívne využívanie zdrojov
 - obnova bytov
 - opätovný rozvoj opustených priemyselných lokalít
 - rekonštrukcia bytov
3. presadzovanie riešení ako pomôcť ľuďom, napríklad
 - lepší prístup k cenovo dostupnému, kvalitnému bývaniu a sociálnemu bývaniu
 - riešenia bývania zodpovedajúce životným fázam
 - odrážanie demografických a sociálnych trendov
 - spoločné bývanie
 - desegregácia, odstránenie sociálnej a fyzickej priepasti medzi rôznymi skupinami spoločnosti
 - prevencia nežiaducich účinkov "džentrifikácie" (napr. vysťahovanie)
 - špecifické potreby zraniteľných skupín.

Mestské zásahy do bytových systémov podporujú bytové produkty a vybudované prostredie, ktoré je estetické a použiteľné v čo najväčšej možnej miere každým, bez ohľadu na vek, pohlavie, národnosť alebo etnický pôvod.

Hlavné princípy:

- Posúdiť špecifické miestne potreby a vhodne zareagovať.
- Zabezpečiť integrovaný prístup, aby bola činnosť prepojená s inými relevantnými opatreniami s cieľom dosiahnuť lepšie celkové výsledky.
- Činnosti by nemali mať žiadne diskriminačné a segregačné dopady.
- Aktívne obmedziť vnímanú súťaž o trhový podiel medzi rôznymi typmi poskytovateľov bývania (napr. súkromnými a verejnými) s cieľom zvýšiť výstavbu sociálne zmiešaných a nájomných bytov a spotrebný dopyt po nich.
- Mala by sa zabezpečiť trvalá udržateľnosť činnosti nad časový rámec projektov.
- Pri činnostiach v prospech zraniteľných skupín zapojiť komunitu do prípravy, navrhovania (a prípadnej implementácie) činnosti.

3.4 ZAMESTNANOSŤ A ZRUČNOSTI V MIESTNOM HOSPODÁRSTVE

Celková definícia a kontext témy

Tvorba pracovných miest je jednou z hlavných priorít EÚ. Nie je prekvapujúce, keď sa uvažuje o tom, že zatiaľ čo miera nezamestnanosti v poslednom čase klesala, v máji 2017 bolo 19,092 milióna mužov a žien nezamestnaných, pričom mnohí z nich vo vekových skupinách, ktoré by mali byť zvyčajne najproduktívnejšie a byť súčasťou zdravej a prosperujúcej spoločnosti.

Program pre nové zručnosti pre Európu (2016) opätovne zdôrazňuje význam vytvárania pracovných miest a zvyšovania kvalifikácie pracovnej sily v Európe. Európsky pilier sociálnych práv (2017) sa zároveň usiluje o vytvorenie spravodlivejších pracovných podmienok a posilneného sociálneho rozmeru v politikách súvisiacich so zamestnanosťou.

Zameranie sa Partnerstva na „pracovné miesta a zručnosti v miestnej ekonomike“ v programe Agendy miestnej správy pre EÚ má pomôcť miestnemu hospodárstvu tým, že sa zvýšia kapacity a zručnosti pracovnej sily a poskytnú sa priaznivé podmienky pre rozvoj podnikania a vytváranie pracovných miest založených na osobitných miestnych špecifikách.

Relevantnosť a úloha miestnych orgánov

Keďže sa EÚ postupne vymaňuje z hospodárskej krízy, malo by sa pamätať na to, že viac ako dve tretiny pracovných síl EÚ žije v mestách a že mestské aglomerácie sú hlavnými hnacími silami inovácie, konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu v celej Európe. Mestá preto zohrávajú kľúčovú úlohu

pri vytváraní a podpore vhodných podmienok pre inovatívne investície, ktoré vedú k väčšiemu počtu lepších pracovných miest pre svojich občanov.

Očakávané druhy projektov nie sú podrobne definované, ale projekt schválený už v prvej výzve UIA a správa URBACT „Ďalšie pracovné miesta: lepšie mestá“ by sa dali využiť ako inšpirácia, keďže stanovuje niektoré kroky, ktoré miestne orgány môžu prijať pre stimuláciu rastu a pracovných miest.

Výzvy pre miestne orgány

Bez toho, aby sa mestá obmedzovali len na očakávané typy projektov, mali by zväžiť prioritné témy uvedené v [orientačnom dokumente](#) Partnerstva o pracovných miestach a zručnostiach v miestnom hospodárstve Agendy miestnej správy pre EÚ, ako nasledujúce témy problémy:

- Posilnenie miestnych dodávateľských reťazcov s cieľom pomôcť miestnemu hospodárstvu profitovať z miestneho trhu a zohrávať aktívnu úlohu pri budovaní prepojení medzi miestnymi spoločnosťami, ich zainteresovanými stranami a miestnymi a širšími trhovými príležitosťami;
- Podpora MSP, poskytovanie inovatívnych riešení ich kľúčových výziev a posilnenie ich vzájomnej prepojenosti so širšími trhmami;
- Rozvoj posilnenej podnikateľskej kultúry a podpora vytvárania inovatívnych podnikov a sociálnych podnikov prostredníctvom podpory priaznivých miestnych ekosystémov, a to aj prostredníctvom „podnikateľských inkubátorov“
- Umožnenie prechodu miest na budúce hospodárenie založené na poznatkoch, udržateľnej energii, digitálnych platformách a viac lokalizovaných a kruhových formách výroby.
- Valorizácia výskumu a vývoja prostredníctvom komercializácie výsledkov vedeckého výskumu a vývoja, prostredníctvom spolupráce podnikateľov a vedeckej a výskumnej obce;
- Zameranie sa na vysokokvalifikovanú pracovnú silu vybavenú primeranými zručnosťami s cieľom podporiť vyššiu produktivitu, kreativitu a inováciu
- Zabezpečenie inkluzívnych trhov práce poskytnutím rovnakých príležitostí pre všetkých, vrátane marginalizovaných a zraniteľných skupín;

Okrem toho Komisia uznáva, že mestá musia riadiť svoje trhy práce, aby zabezpečili správnu zhodu medzi dopytom (dostupnými pracovnými miestami) a ponukou (ľuďmi, ktorí ich chcú) s cieľom získať čo najväčší úžitok z hospodárskeho rastu.

Zvyšovanie kvalifikácie a lepšie predvídanie potrieb trhu práce sú nevyhnutné, pretože ľudia musia mať správne zručnosti, ak majú byť zamestnaní dlhodobou konkurenčným zamestnávateľom. Práca so vzdelávacími inštitúciami, aby ich vyučovanie zodpovedalo potrebám trhu práce, stimulovanie dopytu

po zručnostiach, spolupráca s nimi a so zamestnávateľmi, aby boli potrebné zručnosti už vopred známe, a zároveň podpora investícií do nových zručností sú tiež prvky, ktoré by sa mohli premietnuť do ktokov, ktoré môžu mestá podniknúť.

4. Princíp financovania

Princíp celkových nákladov

Iniciatíva UIA dodržiava princíp celkových nákladov. Projekt získa spolufinancovanie ERDF až do výšky 80% oprávnených nákladov. Každý partner, ktorý dostane ERDF musí na doplnenie svojho rozpočtu získať aspoň 20% z verejných alebo súkromných príspevkov, a to buď z vlastných zdrojov alebo z iných zdrojov. Partnerský príspevok môže byť v hotovosti a/alebo nepeňažný. Je potrebné poznamenať, že bezplatná dobrovoľná práca nie je podľa pravidiel oprávnenosti UIA oprávnená, pričom platený personál by mal byť považovaný za príspevok v hotovosti.

Platby ERDF

Platobný systém UIA je založený predovšetkým na princípe zálohových platieb z ERDF¹⁰ a tiež na princípe úhrady nákladov, ktoré naozaj vznikli (vrátane paušálnych sadzieb):¹¹

- Prvá zálohová platba ERDF vo výške 50% grantu ERDF sa uhradí (hlavnému) správnomu orgánu do 90 dní od podpisu zmluvy o dotáciu (a prípadne dohody o partnerstve). Táto prvá zálohová platba zahŕňa paušálnu sumu za náklady na prípravu (maximálne 16 000 EUR z ERDF).
- Druhá zálohová platba z ERDF vo výške 30% grantu ERDF sa uhradí (hlavnému) správnomu orgánu po predložení a schválení priebežnej správy o pokroku a výdavkov projektu overených kontrolórom prvého stupňa. Preukázané výdavky musia dosiahnuť aspoň 70% prvej splátky predbežného financovania (čo zodpovedá 35% z celkového rozpočtu projektu).
- Tretia platba z ERDF zodpovedajúca maximálne 20% grantu ERDF (bez paušálnej čiastky určenej na ukončenie projektu a prenos poznatkov) sa uhradí (hlavnému) správnomu orgánu po predložení a schválení záverečnej správy o pokroku. Táto správa, predložená najneskôr do 3 mesiacov po dátume ukončenia projektu, zahŕňa konečné výdavky projektu overené kontrolórom prvého stupňa. Je dôležité si uvedomiť, že tretia splátka sa

¹⁴ Ako sa uvádza v Dohode o poverení podpísanej medzi Európskou komisiou a regiónom Hauts-de-France (bývalý región Nord-Pas-de-Calais) v roku 2015

¹⁵ Idem

už viac nezakladá na princípe zálohovej platby, ale na princípe náhrady vynaložených a uhradených nákladov. Z tohto dôvodu by mali partneri projektu vopred financovať svoje výdavky počas poslednej fázy realizácie projektu.

- Záverečná platba sa uskutoční (hlavnému) správne mu orgánu po schválení záverečnej kvalitatívnej správy (predloženej najneskôr do jedného roka po dátume ukončenia projektu). Platba bude vo výške maximálne 12 000 EUR z ERDF a vzťahuje sa na fázu ukončenia projektu a prenos poznatkov.

5. Tvorba a príprava projektu

5.1 Partnerstvo pre UIA

Iba oprávnené správne orgány, ako sú definované v článku 2 delegovaného aktu UIA, môžu podať žiadosť v rámci výzvy UIA na predkladanie návrhov projektov.

Avšak v rámci iniciatívy UIA sa očakáva, že správne orgány vytvoria silné miestne partnerstvá so správnou kombináciou doplnkových partnerov. Všetci partneri musia byť z EÚ. Partnerstvo pre projekt UIA sa môže skladať zo (hlavného) správneho orgánu, pridružených správnych orgánov a poskytovateľov služieb. Širšia skupina zainteresovaných strán nie je súčasťou projektu partnerstva, ale mala by sa tiež do projektu zapojiť.

- **Správny orgán (alebo hlavný správny orgán v prípade návrhu, ktorý predložilo niekoľko správnych orgánov):** iniciatíva UIA funguje na základe správneho orgánu, ktorý je zodpovedný za celkovú realizáciu a riadenie celého projektu. (Hlavný) Správny orgán podpíše s povereným subjektom zmluvu o dotáciu a dostane ERDF, ktorý sa má prerozdeliť ďalším partnerom (pridružené správne orgány a/alebo poskytovatelia služieb) podľa ich špecifických úloh a povinností (a súvisiaceho rozpočtu). V prípade organizovaných aglomerácií sa táto inštitúcia, vrátane všetkých ostatných správnych orgánov zahrnutých do aglomerácie, považuje za jeden správny orgán a v rámci projektu UIA sa uvádza ako hlavný správny orgán.
- **Pridružené správne orgány:** Každé združenie správnych orgánov (národné/regionálne združenia správnych orgánov, územné dohody alebo združenia, rozvojové okresy, atď.) bez právneho štatútu organizovanej aglomerácie, ako aj jednotlivé správne orgány bez formálnej dohody o spolupráci, ale ochotné spoločne podať žiadosť v rámci iniciatívy UIA uvedú vo formulári žiadosti jednu LAU ako hlavný správny orgán a ostatné LAU ako pridružené správne orgány. Pridružené správne orgány budú zodpovedné za poskytovanie špecifických činností a

vznik súvisiacich výsledkov/výstupov. Pridružené správne orgány budú mať podiel na rozpočte projektu a budú vykazovať náklady vynaložené na poskytovanie aktivít. Podrobné informácie o pridružených správnych orgánoch (vrátane právneho štatútu, skúseností a kompetencií, kontaktné osoby, atď.) budú uvedené vo formulári žiadosti.

- **Poskytovatelia služieb:** inštitúcie, agentúry, organizácie, partneri zo súkromného sektora, združenia, ktoré budú mať aktívnu úlohu pri realizácii projektu. Správne orgány by si mali vybrať svojich poskytovateľov služieb s ohľadom na princípy transparentnosti a rovnakého zaobchádzania. Budú zodpovední za poskytovanie špecifických činností a vznik súvisiacich výsledkov/výstupov. Treba poznamenať, že iba organizácie s právnou subjektivitou majú nárok zúčastniť sa na projekte ako poskytovatelia služieb. Poradenské firmy, ktorých primárnym cieľom je príprava a riadenie európskych projektov nie sú oprávnené zúčastniť sa na projekte ako poskytovatelia služieb.
- **Širšia skupina zainteresovaných strán** by sa tiež mala zapojiť do prípravy a realizácie projektu. Táto skupina by mohla zahŕňať inštitúcie, agentúry, organizácie a združenia. Tie nebudú mať priamu úlohu (a teda nemajú vyhradený rozpočet na realizáciu), ale sú považované za relevantné na zabezpečenie hladkej a efektívnej realizácie a spoločného vlastníctva projektu.

Podrobné informácie o úlohách a povinnostiach správnych orgánov (prípadne pridružených správnych orgánov) a poskytovateľov služieb sú v časti 2.1 Pokynov UIA.

5.2 Činnosti projektu

Činnosti v rámci projektov UIA musia byť organizované popri pracovných balíkoch a podporovať jeden alebo viacero tematických cieľov ERDF a súvisiace investičné priority, ako je stanovené v prvom odseku článku 9 CPR¹² pre ESIF a v článku 5 ERDF.

Na tento účel by mali byť použité rôzne typy PB uvedené nižšie:

- PB Príprava
- PB Projektový manažment
- PB Komunikácia

¹⁶ Spoločné ustanovenie nariadenia (EÚ) č. 1303/2013:
<http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32013R1303>

- PB Realizácia
- PB Investícia

Okrem investičného pracovného balíka sú všetky ostatné typy PB v žiadostiach projektov UIA povinné.

Každý projekt bude mať k dispozícii experta UIA na:

- neustále poradenstvo a odborné vedenie ohľadom podstaty činnosti, a to najmä pokiaľ ide o inovatívny obsah
- pomoc pri vypracovaní dokumentácie a výstupov, ktoré budú zachytávať a šíriť získané skúsenosti, osvedčené postupy, atď. širokej verejnosti
- podporu na zabezpečenie chodu činnosti a súladu s dohodnutým návrhom

Náklady na expertov UIA (vrátane dopravy a ubytovania) budú hradené z iniciatívy UIA.

Viac informácií o štruktúre pracovného plánu pre projekt UIA ako aj o úlohe a povinnostiach expertov UIA je uvedených v Pokynoch UIA.

5.3 Rozpočtové položky a oprávnené výdavky

Všetky výdavky spojené s realizáciou projektov UIA sú oprávnené v súlade s Pokynmi UIA (viď bod 4.2) a prerozdelené v príslušných rozpočtových položkách:

- Zamestnanci
- Kancelária a administratíva
- Cestovné a ubytovanie
- Externí odborníci a služby
- Vybavenie
- Infraštruktúra a stavebné práce

6. Proces podávania žiadostí

Balík žiadosti pre 3. výzvu na predkladanie návrhov projektov UIA obsahuje nasledujúce:

- Súčasný referenčný rámec (k dispozícii vo všetkých jazykoch EÚ)
- Technické pokyny pre platformu elektronickej výmeny (EEP)

- Podrobné inštrukcie na vyplnenie žiadosti (k dispozícii online vo všetkých jazykoch EÚ v rámci systému EEP)

Pracovná verzia formulára žiadosti a potvrdenie je tiež k dispozícii ako pomocný nástroj v procese podávania žiadosti (textový dokument k dispozícii len v angličtine)

Okrem toho, bude nutné zoširoka prekonzultovať Pokyny UIA (k dispozícii len v angličtine) ohľadom nosných pravidiel iniciatívy.

Úplnú dokumentáciu možno tiež nájsť na internetovej stránke UIA.

Proces podávania žiadostí sa vykonáva 100% bez papierových formulárov pomocou platformy elektronickej výmeny (EEP) UIA. **Žiadosť obsahuje formulár žiadosti a naskenované podpísané potvrdenie.**

K formuláru žiadosti sa môže nahrať a pripojiť aj príloha. Môže to byť mapa znázorňujúca oblasť podpory, graf, čo infograf, atď. Typ a veľkosť súboru, ktorý má byť pripojený, sú uvedené v pokynoch EEP. Žiadatelia budú môcť podať žiadosť v EEP najneskôr jeden mesiac pred termínom podania. Informácie o jej dostupnosti budú zverejnené na internetovej stránke UIA.

Dôrazne sa odporúča, aby žiadatelia vyplnili formulár žiadosti v zrozumiteľnej angličtine, hoci je možné ho podávať v ktoromkoľvek z oficiálnych jazykov EÚ.

Treba poznamenať, že strategické a operačné hodnotenie predložených žiadostí bude prebiehať na základe anglickej verzie (budú preložené do angličtiny externým poskytovateľom služieb zmluvne viazaným zo strany stáleho sekretariátu (PS) v prípade, že sa formulár žiadosti predkladá v inom jazyku). PS nebude ručiť za kvalitu prekladu, preto je na ťarchu žiadateľov. Okrem toho zmluva o dotáciu, riadenie projektov, formálne podávanie správ, kľúčové výstupy a všetka komunikácia s povereným subjektom a PS budú musieť byť v angličtine.

Konečný termín na predloženie formulára žiadosti a potvrdenia je 30.03.2018 o 14:00 CET.

7. Výberový proces

Po predložení je každá žiadosť predmetom výberového konania organizovaného podľa nasledujúcich krokov:

1. Kontrola oprávnenosti
2. Strategické hodnotenie
3. Operatívne hodnotenie

7.1 Kontrola oprávnenosti

Po ukončení výzvy vykoná PS kontrolu oprávnenosti všetkých prijatých žiadostí. Účelom tejto kontroly je:

- Overiť zhodu prijatej žiadosti a jej príloh s kritériami formálnej oprávnenosti
- Vyhnúť sa ďalšiemu posudzovaniu neoprávnených žiadostí
- Zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými návrhmi, ktoré majú byť vybrané na financovanie

Kritériá oprávnenosti UIA sú nasledovné:

1. Žiadosť bola podaná v elektronickej forme prostredníctvom EEP pred uplynutím lehoty uvedenej v referenčnom rámci tejto výzvy na predkladanie návrhov projektov
2. Žiadosť je úplne vyplnená
3. Žiadateľom je jeden správny orgán miestnej administratívnej jednotky (LAU) definovanej podľa stupňa urbanizácie ako mesto, obec či mestská časť s najmenej 50 000 obyvateľmi
ALEBO
Žiadateľom je združenie alebo zoskupenie správnych orgánov s právnym štatútom organizovanej aglomerácie zloženej z LAU, kde väčšina (aspoň 51%) obyvateľov žije v LAU definovaných podľa stupňa urbanizácie ako mestá, obce či mestské časti a kde je celkový kombinovaný počet obyvateľov najmenej 50 000
ALEBO
Žiadateľom je združenie alebo zoskupenie správnych orgánov bez právneho štatútu organizovanej aglomerácie, kde sú všetky zapojené správne orgány (hlavný správny orgán a pridružené správne orgány) LAU definované podľa stupňa urbanizácie ako mestá, obce či mestské časti a kde je celkový kombinovaný počet obyvateľov (hlavný správny orgán plus pridružené správne orgány) najmenej 50 000
4. V prípade združenia alebo zoskupenia bez právneho štatútu organizovanej aglomerácie, sa v žiadosti uvedie hlavný správny orgán a pridružené správne orgány
5. Dodržiava sa lehota oprávnenosti: dátum ukončenia projektu dodržiava požiadavky výzvy a iniciatívy

6. Dodržiavajú sa maximálne rozpočtové požiadavky a princíp spolufinancovania
7. Všetci zúčastnení partneri (hlavný správny orgán, pridružené správne orgány a poskytovatelia služieb) sú z členských štátov EÚ
8. Žiadajúce správne orgány (hlavné správne orgány a/alebo pridružené správne orgány) sú zapojené iba v jednom návrhu projektu v rámci rovnakej výzvy na predkladanie návrhov.
9. Žiadajúce správne orgány (hlavné správne orgány a/alebo pridružené správne orgány) neboli vybrané a financované v rovnakej téme z predchádzajúcej výzvy UIA na predkladanie návrhov projektov
10. Riadne podpísané potvrdenie právneho zástupcu (hlavného) správneho orgánu sa nahrá do systému EEP do konca lehoty výzvy.

Ak nebudú splnené všetky vyššie uvedené požiadavky, žiadosť nebude považovaná za oprávnenú a nepostúpi do ďalšieho procesu hodnotenia.

7.2 Strategické hodnotenie

Žiadosti, ktoré sú označené za oprávnené a prípustné budú predmetom strategického hodnotenia, ktoré vykoná porota zložená z externých odborníkov. Strategické hodnotenie má 80% váhu v rámci celkového hodnotenia projektov a skladá sa z nasledujúcich kritérií:

- Inovatívnosť (40% váha) - Do akej miery je žiadateľ schopný preukázať, že návrh projektu je nový (nebol pred tým odskúšaný a realizovaný v teréne príslušnej mestskej oblasti ani inde v EÚ) a že má jasný potenciál pre pridanú hodnotu?
- Partnerstvo (15% váha) - Do akej miery je zapojenie kľúčových zúčastnených strán (prípadne pridružené správne orgány, poskytovatelia služieb a širšia skupina zúčastnených strán) relevantné pre realizáciu projektu?
- Merateľnosť (15% váha) - Do akej miery prinesie projekt merateľné výsledky?
- Prenositeľnosť (10% váha) - Do akej miery sa bude dať projekt preniesť aj na iné mestské oblasti v Európe?

Orientačné hodnotiace otázky pre každé kritérium sú uvedené v bode 3.2.2 Pokynov UIA.

Panel externých odborníkov taktiež overí, či projekty prispievajú k tematickým cieľom fondov ESI a spoločného strategického rámca, ako je stanovené v prvom odseku článku 9 CPR a či navrhujú integrované odpovede na konkrétne problémy a sú v súlade s princípmi udržateľného rozvoja miest.

Komisia a poverený subjekt môžu rozhodnúť nevybrať projekt pre nedostatok príspevku, ak tieto princípy nie sú splnené.

V dôsledku strategického hodnotenia vypracuje skupina externých odborníkov vyhodnotenie žiadostí a zoradí ich. Po odsúhlasení Komisiou budú žiadosti, ktoré prekročia určitú hranicu bodov, ďalej postúpené na operatívne hodnotenie. Žiadatelia budú informovaní o rozhodnutí ohľadom svojej žiadosti (či postúpi alebo nie) na konci procesu strategického hodnotenia.

7.3 Operatívne hodnotenie

Operatívne hodnotenie vykonáva PS a predstavuje 20% váhu v celkovom hodnotení projektu.

Hlavným cieľom operatívneho hodnotenia je posúdiť kvalitu návrhu (vrátane zdôvodnenia projektu, uskutočniteľnosti, konzistencie a súdržnosti pracovného plánu, kvality navrhovaných riadiacich štruktúr, súdržnosti a primeranosti rozpočtu, kvality navrhovaných komunikačných činností).

Orientačné hodnotiace otázky pre kritérium „kvality“ sú uvedené v bode 3.2.3 Pokynov UIA.

Po operatívnom hodnotení sa stretne výberová komisia zložená z povereného subjektu a Komisie, aby urobila konečný výber. Komisia vykoná záverečnú dohodu o tom, ktoré projekty boli vybrané. Žiadatelia budú informovaní o rozhodnutí na konci procesu operatívneho hodnotenia.

7.4 Hodnotiaci bodovací systém

Body od 1 do 5 budú pridelené každému váženému kritériu, na základe čoho sa určí priemerný počet bodov na projekt.

Podrobné informácie o hodnotiacom bodovacom systéme sú uvedené v bode 3.2.4 Pokynov UIA.

Bodovací systém bude aplikovaný s prihliadnutím nielen na konkrétny význam každého návrhu projektu, ale aj v duchu výberového konania porovnávajúceho ďalšie návrhy projektov predložených v rámci rovnakej výzvy na predkladanie návrhov. Z tohto dôvodu žiadatelia projektových návrhov, ktorí nie sú v užšom výbere operatívneho hodnotenia alebo neboli nakoniec schválení, nedostanú bodovanie, ale iba podrobný komentár pre všetky hodnotené kritériá.

8. Verejné obstarávanie, audit a štátna pomoc

Partneri projektu, ktorí spĺňajú definíciu zadávateľa podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov o verejnom obstarávaní, musia dodržiavať platné pravidlá verejného obstarávania.

Výdavky uplatnené v projekte musí audítovať kontrolór prvého stupňa (FLC). Stanovisko nezávislého kontrolóra musí zahŕňať zákonnosť a správnosť uplatnených výdavkov, poskytovanie produktov a služieb, správnosť uplatnených výdavkov a súlad výdavkov a činností s predpismi Spoločenstva a štátnej legislatívy. Keďže je FLC priamo menovaný a odmeňovaný iniciatívou UIA, projektové partnerstvo by nemalo predpokladať žiadne náklady na kontrolu (audit) pri nastavovaní rozpočtu projektu.

V záujme zachovania rovnakých podmienok pre všetky podniky pôsobiace na vnútornom trhu, musia byť schválené projekty navrhnuté v súlade s pravidlami štátnej pomoci tak, aby bola zaistená efektívnosť verejných výdavkov a zabránilo sa narušeniu trhu, napríklad vytesňovaním súkromného financovania, vytváraním neefektívnych trhových štruktúr alebo zachovávaním neefektívnych firiem.

¹³ Treba dbať na to, aby sa zabezpečilo, že financovanie UIA nenarušuje hospodársku súťaž, ani nevedie k trhovým zásahom bez dostatočného dôvodu. Všeobecne platí, že Európska komisia očakáva, že väčšina projektov, ktoré budú financované v rámci tejto výzvy nebudú zahŕňať ekonomické činnosti a nebudú mať žiadny alebo len veľmi obmedzený vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

Európska komisia financuje UIA z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (až do výšky 80% nákladov projektu) prostredníctvom nepriameho riadenia. Čo sa týka 80% financovania UIA, kontrola konzistencie štátnej pomoci musí zabezpečiť, aby verejná podpora poskytovala vnútornému trhu plné využívanie výhod. Vzhľadom k inovatívnemu a otvorenému charakteru UIA, ktorá pracuje na základe výziev na predkladanie návrhov projektov, ktoré vyzdvihujú kreatívne riešenia a vybrané všeobecné témy pre výzvy sa zdá, že na to, aby sa rušivý účinok rozpočtových zdrojov EÚ obmedzil, by mala byť konzistencia štátnej pomoci založená na obmedzení maximálnej výšky 500 000 EUR z celkového množstva finančných prostriedkov UIA, ktoré môžu prúdiť do každého podniku zapojeného do určitého projektu.

¹⁷ Pre ďalšie pokyny týkajúce sa pojmu štátna pomoc, pozri oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc, ako je uvedené v článku 107 (1) TFEU ("NOA") na: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

Zvyšok (najmenej 20% nákladov projektu) sa môže pokryť buď zo súkromných alebo verejných príspevkov. Ak takéto príspevky pochádzajú zo súkromných zdrojov, nespádajú do kontextu zákona o štátnej pomoci. Keď však ide o príspevky z verejných zdrojov členského štátu na projekty, ktoré zahŕňajú "hospodárske činnosti", teda ponuku tovarov a služieb na trhu, potom sa musia tieto projekty navrhnuť takým spôsobom, aby všetky verejné príspevky spĺňali pravidlá štátnej pomoci na všetkých úrovniach, a to buď na úrovni vlastníka, navrhovateľa a/alebo prevádzkovateľa projektu alebo zariadenia. V takýchto prípadoch by malo byť verejné financovanie v súlade s požiadavkami nariadenia o pomoci de minimis alebo s podmienkami stanovenými v nariadení o skupinových výnimkách (GBER) alebo rozhodnutia SGEI pre služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

Podrobné informácie o verejnom obstarávaní a štátnej pomoci sú uvedené v bodoch 4.4.6 a 4.4.7 Pokynov UIA.

9. Ako získať pomoc

Zamestnanci PS budú pripravení pomôcť žiadateľom s prípadnými technickými otázkami, ktoré môžu mať v priebehu výzvy na predkladanie návrhov. Kontaktné údaje sú uvedené na webovej stránke UIA.

PS bude tiež organizovať 4 semináre pre žiadateľov v rôznych po celej Európe. Termíny a miesta konania seminárov pre žiadateľov nájdete v kapitole „Events“ (Udalosti) na stránke UIA.

Okrem toho sa budú organizovať webináre o špecifických aspektoch prípravy a predkladania projektu. Termíny a miesta konania webinárov nájdete v kapitole „Events“ (Udalosti) na stránke UIA.

10. Kľúčové dátumy

- 15.12.2017 – Spustenie 3. výzvy na predkladanie návrhov
- 01/2018 – 02/2018 – Semináre a webináre pre žiadateľov
- 30/03/2018 – Termín na predkladanie žiadostí
- 10/2018 – Predbežný dátum konečného rozhodnutia na schválenie projektov
- 11/2018 – Predbežný dátum začiatku pre schválené projekty

Tešíme sa na Vaše návrhy projektov už čoskoro!